



Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 30 май 2022 г.
(OR. fr, en)

9374/22

LIMITE

JAI 700
COPEN 204
DROIPEN 66
ENV 465
CODEC 765

Междуетноститутуционално досие:
2021/0422(COD)

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	9146/22
№ док. Ком.:	14459/21 + COR 1 + ADD 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3
Относно:	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на околната среда чрез наказателното право и за замяна на Директива 2008/99/ЕО – Частичен общ подход

а) Въведение

На 15 декември 2021 г. Комисията представи предложение за директива относно защитата на околната среда чрез наказателното право¹. След като бъде приет, този текст ще замени Директива № 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г., която третира същия въпрос².

¹ COM(2021) 851 final; 14459/21 + COR 1.

² Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно защитата на околната среда чрез наказателно право (ОВ L 328, 6.12.2008 г., стр. 28 – 37).

Предложението за директива цели по-специално установяването на минимални правила относно определянето на престъпленията, като актуализира и значително допълва списъка на престъпленията, който се съдържа в горепосочената директива от 2008 г., и хармонизира за първи път равнищата на санкциите в тази област.

Частта „престъпления/санкции“ е допълнена с процедурна част, която включва разпоредби относно обезпечаването и конфискацията, давностните срокове, прилагането на наказателното право в пространството, защитата на лицата, които подават сигнали за престъпления срещу околната среда или подпомагат разследването, или правата на заинтересованата общественост да участва в наказателното производство. Накрая, с цел да се гарантира по-добро прилагане, текстът е допълнен с разпоредби относно финансовите ресурси, които трябва да бъдат разпределени, професионалното обучение, координацията между съответните компетентни органи в държавите членки, прилагането на национална стратегия за борба с престъпленията от обхвата на директивата и разработването на ефективен статистически инструмент.

За да се очертаят предизвикателствата, свързани със защитата на околната среда чрез наказателното право, председателството организира конференция, която се проведе в Марсилия на 17 – 18 май с участието на съдии, служители на правоприлагащите органи, дипломати, практикуващи юристи, държавни служители, представители на академичните среди и гражданското общество от целия Европейски съюз.

В рамките на Съвета за преговорите по този текст председателството организира от януари 2022 г. насам девет заседания на работни групи, три от които на съветниците по ПВР. Председателството реши да насочи обсъжданията към 8 от 29-те члена на текста: членовете, свързани с определянето на престъпленията, и членовете, свързани с определянето на санкциите.

По време на последните заседания на работните групи и след писмена консултация стана ясно, че държавите членки (съставляващи квалифицирано мнозинство) смятат, че определянето на престъпленията може да остане в този вид, но въпросът за определянето на санкциите трябва да бъде проучен допълнително.

В този контекст председателството представя на Съвета, от една страна, предложение за приемането на частичен общ подход относно определянето на престъпленията, а от друга – въпроси, свързани с определянето на санкциите.

б) Амбициозен частичен общ подход

Частичният общ подход, представен на министрите на правосъдието, обхваща член 2 (с изключение на определенията за „жертва“ и „заинтересована общественост“, отнасящи се за разпоредби, които не са били обсъждани все още), членове 3 и 4 от директивата и свързаните с тях съображения (вж. текста в приложението). Включени са следните елементи:

- условието за незаконност на деянието, т.е. необходимост да се установи задължението или забраната, които вече са съществували в правото в областта на околната среда; това условие е от съществено значение, тъй като гарантира, че наказателното право в областта на околната среда не представлява автономно право на съответната секторна нормативна уредба;
- липсата на системна безнаказаност за притежателя на разрешително или административно разрешение;
- по-добро дефиниране на материалноправния елемент на всяко престъпление, включително:
 - особено внимание към престъпленията, свързани с изпълнението на някои незаконни или неразрешени проекти, в контекста на въздействието им върху околната среда, или във връзка с рециклирането на кораби, замърсяването от кораби, защитата на видовете от дивата флора и фауна или регулирането на инвазивните чужди видове, които засягат Съюза;
 - установяването на насоки за подпомагане на органите за разследване, наказателно преследване и постановяване на решения, когато трябва да направят оценка дали нанесените вреди са значителни или дали става въпрос за незначителни количества;
 - установяването на престъпленията, които обхващат не само умишленото деяние, но и деянията, извършени най-малкото при груба небрежност.

Проведените обсъждания бяха интензивни и изискваха много тясна междуетовомствена координация в рамките на всяка делегация, по-специално между министерствата на правосъдието, вътрешните работи и околната среда. Дебатът беше съдържателен, по-специално поради броя, разнообразието и техническите елементи във връзка с деянията, които да бъдат криминализирани.

Този частичен общ подход изгражда по-солидна и по-сигурна база за борба с престъпленията срещу околната среда. В сравнение с Директивата от 2008 г. това частично споразумение позволява да се гарантира:

- по-голям брой деяния, които да бъдат криминализирани: 9 в Директивата от 2008 г. и 20 в договорения текст. Това разширява обхвата на борбата с този вид престъпност, което ще доведе до повече случаи на наказателно преследване, когато е необходимо;
- отчитане на нови видове екологични щети, напр. сериозните нарушения на законодателството на ЕС в областта на химикалите, незаконното водочерпене, незаконната търговия с дървен материал или незаконното рециклиране на замърсяващи кораби. По този начин се отчитат често изразяваните опасения на екологичните експерти и законодателството на ЕС се адаптира към нововъзникващите предизвикателства в областта на околната среда;
- стриктна и подробна дефиниция на деянията, които да бъдат криминализирани, в постановителната част, без позоваване на приложения като в старата директива от 2008 г. Това ще подобри непосредственото разбиране на тези деяния от практикуващите юристи и ще улесни прилагането;
- криминализиране на опита за извършване на някои от деянията, което липсва в директивата от 2008 г.;
- приемане на разпоредби, изясняващи хоризонтални понятия, които са от съществено значение за практикуващите юристи при правоприлагането, като например „значителни вреди за околната среда“.

в) Въпросът за определянето на санкции – предмет на продължаващи активни обсъждания

Председателството взе предвид желанието на държавите членки да продължат дебата по въпроса за определянето на санкции. Повече от всеки друг инструмент на материалното наказателно право, този въпрос е от особено значение, тъй като всяко престъпление изисква нарушение на специфично секторно законодателство. В този контекст връзката между наказателните и административните санкции е важен въпрос.

Освен това, в хода на обсъжданията се очертаха две теми:

- от една страна, доколкото някои престъпления срещу околната среда често са резултат от груба небрежност, Европейската комисия предложи минимално хармонизиране на присъдите лишаване от свобода за физическите лица, когато определени престъпления са извършени най-малкото при груба небрежност и са причинили или е вероятно да причинят смърт или сериозни увреждания;
- от друга страна, доколкото престъпленията срещу околната среда често се извършват от юридически лица, Европейската комисия предложи механизъм за прецизно хармонизиране на наказателноправните или друг вид глоби, приложими за юридически лица за извършени от тях умишлени престъпления. Такъв механизъм ще се използва за първи път в инструмент на европейското материално наказателно право. В инструментите, приети до момента, хармонизацията е ограничена до изискването държавите членки да предвидят ефективни, пропорционални и възпиращи санкции.

Тези въпроси бяха предмет на интензивен дебат в хода на обсъжданията. Тъй като техническите и правните аспекти вече бяха разгледани, председателството би желало да постави на министрите на правосъдието два политически въпроса на тази тема с цел продължаване на работата в контекста на насоките, които ще бъдат предоставени на заседанието на Съвета.

г) **Заключение**

Предвид посоченото по-горе Комитетът на постоянните представители се приканва:

1. да потвърди частичния общ подход, обхващащ член 2 (с изключение на определенията за „жертва“ и „заинтересована общественост“, отнасящи се за разпоредби, които не са били обсъждани все още), членове 3 и 4 от директивата и свързаните с тях съображения (вж. текста в приложението);
2. да препоръча на Съвета да одобри предложения частичен общ подход;
3. да препоръча на Съвета да отговори на следните въпроси:
 - а) Подкрепяте ли минимално хармонизиране на присъдите лишаване от свобода за физическите лица, когато определени престъпления са извършени най-малкото при груба небрежност и са причинили или е вероятно да причинят смърт или сериозни увреждания?
 - б) Подкрепяте ли хармонизирането на наказателноправните или друг вид глоби за умишлени престъпления, извършени от юридически лица? Ако отговорът е „да“, смятате ли, че е допустимо размерът на наложената глоба да бъде индексирен спрямо процент от оборота на съответното юридическо лице?

[Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно защитата на околната среда чрез наказателното право и за замяна на
Директива 2008/99/ЕО**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 83, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Съгласно член 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и член 191 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) Съюзът е ангажиран да гарантира високо равнище на защита и подобряване на качеството на околната среда.

ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

- (2) Съюзът остава загрижен за увеличаването на престъпленията срещу околната среда и техните последици, които подкопават ефективността на законодателството на Съюза в областта на околната среда. Освен това тези престъпления се простират все повече извън границите на държавите членки, в които се извършват. Тези престъпления застрашават околната среда и следователно изискват подходящ и ефективен отговор.
- (3) Съществуващите системи на санкции по Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁴ и секторното законодателство в областта на околната среда не са достатъчни във всички области на политиката за околната среда за постигането на спазване на правото на Съюза за защита на околната среда. Спазването на правото в тази област следва да бъде подсилено от наличието на наказателноправни санкции, с които се демонстрира обществено неодобрение от качествено различен характер в сравнение с административните санкции.
- (4) Ефективното разследване, наказателно преследване и постановяване на присъди за престъпления срещу околната среда следва да се подобрят. Списъкът с престъпления срещу околната среда, заложен в Директива 2008/99/ЕО, следва да бъде преработен и да се добавят допълнителни категории престъпления въз основа на най-тежките нарушения на правото на Съюза в областта на околната среда. Разпоредбите относно санкциите следва да се подсилят, за да се засили техният възпиращ ефект, както и веригата на правоприлагането, отговаряща за разкриването, разследването, наказателното преследване и постановяването на присъди за престъпления срещу околната среда.
- (5) Държавите членки следва да криминализират категориите престъпления и да осигурят прецизиране на определенията им, както и хармонизиране на видовете и равнищата на санкциите.

⁴ Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно защитата на околната среда чрез наказателно право (ОВ L 328, 6.12.2008 г., стр. 28).

- (6) Държавите членки следва да предвидят в националното си законодателство наказателноправни санкции за тежки нарушения на разпоредбите на законодателството на Съюза, отнасящи се до опазването на околната среда. В рамките на общата политика в областта на рибарството в правото на Съюза е предвиден всеобхватен набор от правила за контрол и правоприлагане съгласно Регламент (ЕО) № 1224/2009⁵ и Регламент (ЕО) № 1005/2008 в случай на тежки нарушения, в т.ч. такива, които причиняват вреди на морската среда. Съгласно тази система държавите членки имат избор между административни и/или наказателноправни системи на санкциониране. В съответствие със съобщението на Комисията относно Европейския зелен пакт⁶ и стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.⁷ определено умишлено незаконно деяние, обхванато от Регламент (ЕО) № 1224/2009 и Регламент (ЕО) 1005/2008⁸, следва да се инкриминира.]

⁵ Регламент за изпълнение (ЕС) № 404/2011 на Комисията от 8 април 2011 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета за създаване на система за контрол на Общността за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството (ОВ L 112, 30.4.2011 г., стр. 1 – 153).

⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Европейският зелен пакт“ (COM(2019) 640 final).

⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот“ (COM/2020/380 final).

⁸ Регламент (ЕО) № 1005/2008 на Съвета от 29 септември 2008 г. за създаване на система на Общността за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недеклариран и нерегулиран риболов, за изменение на регламенти (ЕИО) № 2847/93, (ЕО) № 1936/2001 и (ЕО) № 601/2004 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 1093/94 и (ЕО) № 1447/1999 (ОВ L 286, 29.10.2008 г., стр. 1 – 32).

- (7) За да съставлява престъпление срещу околната среда по настоящата директива, деянието следва да е незаконно съгласно законодателство на Съюза, **насочено към постигане на някоя от целите на политиката на Съюза в областта на околната среда и прието по-специално въз основа на членове 91, 114, 168 или 192 от ДФЕС, или съгласно националното законодателство, административни подзаконови актове или решения, привеждащи в действие това законодателство на Съюза.** Деянието, което съставлява всяка категория престъпление срещу околната среда, следва да се определи, и когато е уместно, следва да се определи праг, чието достигане да води до криминализиране на деянието. Такова деяние следва да се счита за престъпление, когато е извършено умишлено, а в определени случаи – също когато е извършено **най-малкото** при груба небрежност. Незаконно деяние, което причинява смърт или сериозни увреждания на лица, значителни вреди или значителен риск от значителни вреди за околната среда или по друг начин се счита за особено вредно за околната среда, **също следва** да представлява престъпление, когато е извършено **най-малкото** при груба небрежност. **Настоящата директива не изисква понятието „най-малкото при груба небрежност“ да се въвежда за всеки елемент на престъплението – напр. притежание, продажба или предлагане за продажба, пускане на пазара и сходни елементи. При този подход държавите членки могат да ограничат наказателната отговорност до случаите, в които понятието „най-малкото при груба небрежност“ е свързано с определени елементи на престъплението, например природозащитен статус, незначителни количества или вероятност деянието да причини значителни вреди. Държавите членки са свободни да приемат или оставят в сила по-строги наказателноправни разпоредби в тази област. Освен ако не е изрично определено в настоящата директива, термините, използвани в настоящата директива, следва да се тълкуват по смисъла на съответните правни актове, когато са определени в тези актове, и да се прилагат конкретно за определено деяние. Настоящата директива няма действие по отношение на изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 от ДЕС, включително принципа *nullum crimen, nulla poena sine lege*.**

- (8) Дадено деяние следва да се счита също така за незаконно, когато е извършено с разрешението на компетентен орган в държава членка, ако това разрешение е получено, **наред с останалото, чрез измама или чрез корупция, чрез изнудване или чрез принуда. В действителност притежанието на разрешение не изключва наказателната отговорност на притежателя на разрешението, доколкото разрешението е незаконно и притежателят знае за тази незаконност или не може да не знае за нея. Освен това, когато се изисква разрешение, обстоятелството, че разрешението е законно, не възпрепятства търсенето на наказателна отговорност от притежателя на разрешението, ако той не е изпълнил всички специфични задължения, свързани с разрешението, или други приложими правни задължения, които не са обхванати от разрешението.**
- (8a) Освен това операторите следва да предприемат необходимите действия, за да се съобразяват със законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно защитата на околната среда, когато извършват съответната дейност, включително като изпълняват своите задължения, установени с приложимото европейско и национално законодателство, при процедурите за изменение или актуализиране на съществуващи разрешения.
- (9) Околната среда следва да бъде защитена в широк смисъл, както се предвижда в член 3, параграф 3 от ДЕС и член 191 от ДФЕС, което обхваща всички природни ресурси – въздух, вода, почва, дивата фауна и флора, в т.ч. местообитанията – както и услугите, предоставяни от природни ресурси. **Някои престъпления в настоящата директива включват качествен праг, изискващ деянието да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на водата или качеството на почвата, или на животните или растенията. Тъй като такива вреди могат да нанесат щети на биологичното разнообразие и екосистемните услуги, качественият праг следва да се разбира в широк смисъл, включващ, когато е уместно, значителни вреди на фауната и флората, местообитанията и услугите, предоставяни от природните ресурси.**

(9a) Наред с други престъпления, настоящата директива определя престъпление, свързано с пускането на пазара, в нарушение на забрана или друго изискване, целящо опазването на околната среда, на продукт, чиято употреба води до изпускането, емисията или влягането на известно количество материали или вещества или йонизиращо лъчение във въздуха, почвата или водата, което причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията в резултат от употребата на продукта в по-голям мащаб. В този контекст употребата в по-голям мащаб се отнася до комбинирания ефект от употребата на продукта от няколко ползватели, независимо от техния брой, при условие че престъплението причинява или е вероятно да причини вреди на околната среда или човешкото здраве.

[(10) Ускореното изменение на климата, загубата на биологично разнообразие и увреждането на околната среда, съчетани с осезаеми примери за тяхното разрушително въздействие, доведоха до признаването на зеления преход за определяща цел на нашето време и като въпрос на равнопоставеност на поколенията. Следователно когато законодателството на Съюза, обхванато от настоящата директива, се развива, настоящата директива следва да обхваща също така всяко актуализирано или изменено законодателство на Съюза, попадащо в състава на престъпленията, определени в настоящата директива, когато задълженията съгласно правото на Съюза остават непроменени по същество. Когато в новите правни инструменти се забранява ново поведение, което е вредно за околната среда, настоящата директива следва да бъде изменена, за да се добавят също така новите сериозни нарушения на правото на Съюза в областта на околната среда към категориите престъпления.]

- (11) Използваните качествени и количествени прагове за определяне на престъпленията срещу околната среда следва да бъдат конкретизирани чрез предоставяне на неизчерпателен списък с обстоятелства, които следва да бъдат взети предвид, **когато е целесъобразно**, при оценката на тези прагове от органите, които разследват, извършват наказателно преследване и произнасят присъди за престъпления. Това следва да допринесе за съгласуваното прилагане на директивата и за по-ефективна борба с престъпленията срещу околната среда, както и да осигури правна сигурност. Тези прагове или тяхното прилагане обаче не следва да затрудняват прекалено разследването, наказателното преследване или постановяването на присъди за престъпления.
- (11a) **Когато посочено в настоящата директива незаконно деяние, извършено умишлено, причини смъртта на което и да е лице, намерението следва да се тълкува в съответствие с националното законодателство. Следователно за целите на настоящата директива това може да се разбира като намерение да се причини смърт, а може да обхваща и ситуация, при която извършителят е действал или се е въздържал от действие, доброволно и в нарушение на конкретно задължение, но без да е искал или приел смъртта на което и да е лице, която въпреки това е настъпила. Същата логика се прилага, когато посочено в настоящата директива незаконно деяние, извършено умишлено, причини сериозни увреждания на което и да е лице.**
- (11б) По отношение на престъпленията, посочени в настоящата директива, **понятието „най-малкото при груба небрежност“ следва да се тълкува в съответствие с националното право.**

- [(12) В наказателните производства и в съдебните процеси следва да се обърне надлежно внимание на участието на организирани престъпни групи, работещи по начини, които оказват отрицателно въздействие върху околната среда. Наказателните производства следва да са насочени срещу корупцията, изпирането на пари, киберпрестъпността и документните измами и — във връзка със стопански дейности — намерението на извършителя да постигне максимални печалби или да спести разходи, когато това се извършва в контекста на престъпления срещу околната среда. Тези форми на престъпления често са взаимно свързани с форми на тежки престъпления срещу околната среда и затова не следва да се разглеждат отделно. В тази връзка поражда особено безпокойство фактът, че някои престъпления срещу околната среда се извършват при търпимост или активна подкрепа от компетентните администрации или длъжностни лица, изпълняващи публичните си задължения. В определени случаи това дори може да бъде под формата на корупция. Примери за такова поведение са затварянето на очите или запазването на мълчание във връзка с нарушаване на законите, които са в защита на околната среда, след инспекции, умишлено пропускане на инспекции или контрол, например във връзка с това дали условията на дадено разрешително са спазени от притежателя на разрешителното, решения или гласуване в полза на предоставянето на незаконни лицензи или издаването на подправени или неверни благоприятни доклади.]
- (13) Подбудителството и помагачеството при престъпления, които са извършени умишлено, също следва да подлежат на наказание. Опитът за извършване на престъпление, което причинява смърт или сериозно увреждане на лице, причинява значителни вреди на околната среда или е вероятно да причини значителни вреди на околната среда или по друга причина се счита за особено вредно, също следва да представлява престъпление, когато се извършва умишлено.
- [(14) Санкциите за престъпленията следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. За тази цел следва да бъдат определени минимални равнища за максималния срок на лишаване от свобода за физическите лица. Допълнителните санкции често се считат за по-ефективни от финансовите санкции, особено за юридическите лица. Следователно в наказателното производство следва да бъдат предвидени допълнителни санкции или мерки. Те следва да включват задължението за възстановяване на вредите за околната среда, лишаване от достъп до публични средства, включително до процедури за възлагане на обществени поръчки, безвъзмездно предоставяне на средства и отдаване на концесии и отнемане на разрешителни и лицензи. Това не засяга самостоятелната преценка на съдии или съдилища в наказателни производства за налагане на подходящи наказания в отделните дела.

- (15) Юридическите лица също следва да носят наказателна отговорност за престъпления срещу околната среда по настоящата директива, когато това е предвидено в националното законодателство. Държавите членки, в чието национално законодателство не се предвижда наказателна отговорност на юридическите лица, следва да гарантират, че в техните системи за административни наказания се предвиждат ефективни, възпиращи и пропорционални видове и равнища на санкции съгласно установеното в настоящата директива, за да се постигнат нейните цели. За да се осигури възпиращият ефект на налаганите санкции, следва да бъде взето предвид финансовото състояние на юридическите лица.
- (16) Следва да се насърчава още по-голямото сближаване и ефективност на действително налаганите равнища на санкции чрез общи отегчаващи обстоятелства, които отразяват тежестта на извършеното престъпление. Когато е причинена смъртта или сериозно увреждане на лице и когато тези елементи вече не са в състава на престъплението, те следва да бъдат считани за отегчаващи обстоятелства. Също така когато престъпление срещу околната среда нанася значителни и необратими или дълготрайни вреди на цяла екосистема, това следва да бъде отегчаващо обстоятелство поради неговата тежест, в т.ч. в случаите сравними с екоцид. Тъй като незаконните печалби или разходи, които могат да бъдат генерирани или избегнати чрез престъпление срещу околната среда, са важен стимул за престъпниците, те също трябва да бъдат взети предвид при определянето на подходящото равнище на санкциониране в отделния случай.
- (17) Когато престъпленията са с траен характер, те следва да бъдат прекратени възможно най-бързо. Когато нарушителите са реализирали финансови облаги, тези облаги следва да бъдат конфискувани.

- (18) С настоящата директива не следва да се засягат общите правила и принципи на националното наказателно право относно налагането или прилагането и изпълнението на присъди в съответствие с конкретните обстоятелства на всеки отделен случай.
- (19) Държавите членки следва да определят правила относно необходимите давностни срокове, за да могат да противодействат ефективно на престъпленията срещу околната среда, без да се засягат националните правила, в които не са предвидени давностни срокове за разследване, наказателно преследване и правоприлагане.
- (20) Задълженията в настоящата директива за предвиждане на наказателни санкции не следва да освобождават държавите членки от задължението да предвидят административни наказания и други мерки в националното си законодателство за нарушения, установени в законодателството на Съюза в областта на околната среда.
- (21) Държавите членки следва ясно да определят обхвата на административното и наказателното правоприлагане във връзка с престъпления срещу околната среда в съответствие със своето национално законодателство. При прилагането на националното законодателство, транспониращо настоящата директива, държавите членки следва да гарантират, че при налагането на наказателни и административни санкции се спазват принципите на Хартата на основните права на Европейския съюз, в т.ч. забраната *ne bis in idem*.

- (22) Освен това съдебните и административните органи в държавите членки би следвало да разполагат с набор от наказателни санкции и други мерки за справяне с различни видове престъпно поведение по индивидуален и ефективен начин.
- (23) Като се има предвид по-специално мобилността на извършителите на незаконни действия, обхванати от настоящата директива, заедно с трансграничния характер на престъпленията и възможността за трансгранични разследвания, държавите членки следва да установят своята компетентност, за да могат да противодействат ефективно на такова поведение.
- (24) Престъпленията срещу околната среда вредят на природата и обществото. Като подават сигнали за нарушения на правото на Съюза в областта на околната среда, хората извършват услуга от обществен интерес и играят ключова роля за разкриването и предотвратяването на такива нарушения, а следователно и за защитата на благоденствието на обществото. Физическите лица в контакт с дадена организация в контекста на дейностите, свързани с тяхната работа, обикновено първи научават за заплахи или вреди на обществения интерес и на околната среда. Лицата, които подават сигнали за нередности, са известни като „лица, сигнализиращи за нередности“. Потенциалните лица, сигнализиращи за нередности, често се обезкуражават да подават сигнал за своите опасения или подозрения поради страх от ответни действия с цел отмъщение. Тези лица следва да се ползват с балансираната и ефективна защита за лицата, сигнализиращи за нередности, предвидена в Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета⁹.
- (25) Други лица също могат да разполагат с ценна информация относно евентуални престъпления срещу околната среда. Те може да са членове на засегнатата общност или членове на обществото като цяло, които участват активно в защитата на околната среда. На лицата, които подават сигнали за престъпления срещу околната среда, както и на лицата, които сътрудничат в правоприлагането относно такива престъпления, следва да бъде оказвана необходимата подкрепа и помощ в контекста на наказателното производство, така че те да не са в неизгодно положение поради своето сътрудничество, а да бъдат подкрепяни и подпомагани. Тези лица следва да бъдат защитени от тормоз или неоправдано наказателно преследване при подаване на сигнали за такива престъпления или за сътрудничеството си в наказателно производство.

⁹ Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 г. относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза (ОВ L 305/17).

- (26) Тъй като природата не може да се представлява сама като жертва в наказателно преследване, с цел ефективното правоприлагане представителите на заинтересованата общественост, както е определено в настоящата директива в съответствие с член 2, параграф 5 и член 9, параграф 3 от Конвенцията от Орхус¹⁰, следва да имат възможност да действат от името на околната среда като обществено благо, в рамките на правната уредба на държавите членки и при спазване на съответните процесуални правила.
- (27) Липсата на ресурси и правомощия за правоприлагане на националните органи, които разкриват, разследват, извършват наказателно преследване или постановяват присъди за престъпления, пречи на ефективното предотвратяване и наказване на престъпленията срещу околната среда. По-специално недостигът на ресурси може да попречи на органите да предприемат каквито и да било действия или да ограничи техните действия по правоприлагане, давайки възможност на нарушителите да избягат от отговорност или да получат наказание, което не съответства на тежестта на престъплението. Поради това следва да се установят минимални критерии относно тези ресурси и правомощията за правоприлагане.
- (28) Ефективното функциониране на веригата на правоприлагане зависи от набор от специализирани умения. Необходими са високо равнище на правни знания, техническа квалификация, както и високо равнище на обучение и специализация на всички компетентни органи, тъй като сложността на предизвикателствата, породени от престъпленията срещу околната среда, и техническият характер на тези престъпления изискват мултидисциплинарен подход. Държавите членки следва да предоставят обучение, съответстващо на функцията на тези, които разкриват, разследват, извършват наказателно преследване или постановяват присъди относно престъпления срещу околната среда. За да се постигне максимален професионализъм и ефективност във веригата на правоприлагане, държавите членки следва също така да разгледат възможността за определяне на специализирани звена за разследване, прокурори и съдии по наказателни дела, които да се занимават със случаи на престъпления срещу околната среда. В общите наказателни съдилища би могло да се предвидят специализирани съдийски състави. На всички съответни правоприлагащи органи следва да бъде предоставена техническа квалификация.

¹⁰ Конвенция на Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕ на ООН) за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда.

- (29) За да гарантират успешно правоприлагане, държавите членки следва да осигурят ефективни способности за разследване на престъпленията срещу околната среда, като тези, които съществуват в националното законодателство за борба с организираната престъпност или други тежки престъпления. Тези средства би следвало да включват, наред с другото, прихващане на съобщения, скрито наблюдение, включително електронно наблюдение, контролирани доставки, наблюдение на банкови сметки и други способности за финансови разследвания. Тези способности следва да бъдат прилагани в съответствие с принципа на пропорционалност и при пълно спазване на Хартата на основните права на Европейския съюз. В съответствие с националното законодателство характерът и тежестта на разследваните престъпления следва да оправдават използването на тези способности за разследване. Трябва да се зачита правото на защита на личните данни.
- (30) За да гарантират ефективна, интегрирана и съгласувана система на правоприлагане, която включва мерки на административното, гражданското и наказателното право, държавите членки следва да организират вътрешно сътрудничество и комуникация между всички участници по веригите на административното и наказателното правоприлагане и между участниците в прилагане на наказателни и коригиращи санкции. Следвайки приложимите правила, държавите членки следва да си сътрудничат също така чрез агенциите на ЕС, по-специално чрез Евроюст и Европол, както и с органи на ЕС, включително с Европейската прокуратура и Европейската служба за борба с измамите (OLAF) в съответните им области на компетентност.
- (31) За да гарантират съгласуван подход към борбата с престъпленията срещу околната среда, държавите членки следва да приемат, да публикуват и периодично да преразглеждат национална стратегия за борба с престъпленията срещу околната среда, в която се установяват целите, приоритетите, съответните мерки и необходимите ресурси.

- (32) За да се справят ефективно с престъпленията, посочени в настоящата директива, е необходимо компетентните органи в държавите членки да събират точни, последователни и съпоставими данни относно мащаба и тенденциите в престъпленията срещу околната среда и за усилията в борбата с тях, както и за резултатите от тях. Тези данни следва да се използват за изготвяне на статистически данни, които да служат на дейностите по оперативно и стратегическо планиране, както и за предоставяне на информация на гражданите. Държавите членки следва да събират и да докладват на Комисията съответни статистически данни относно престъпленията срещу околната среда. Комисията следва редовно да оценява и да публикува резултатите въз основа на предоставените от държавите членки данни.
- (33) Статистическите данни относно престъпленията срещу околната среда, които се събират съгласно настоящата директива, следва да са съпоставими между държавите членки и да са събрани въз основа на общи минимални стандарти. За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за определяне на стандартния формат за предаване на статистическите данни. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹¹.
- (34) Задълженията по настоящата директива не засягат правото на Съюза относно процесуалните права в рамките на наказателното производство. При изпълнението на настоящата директива държавите членки следва да гарантират пълното спазване на процесуалните права на заподозрените лица или на обвиняемите в рамките на наказателното производство.

¹¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

(35) Алтернативи – моля, изтрийте една от възможностите според избора на IRL:

[*неучастие:*] В съответствие с членове 1 и 2 и с член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане. ИЛИ

[*участие:*] В съответствие с член 3 и член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Ирландия е нотифицирала желанието си [, с писмо от ...] да участва в приемането и прилагането на настоящата директива.]

(37) Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹² беше допълнена с Директива 2009/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹³ с разпоредби относно престъпления и санкции за изхвърляне на замърсяващи вещества от кораби. Тези престъпления и санкции следва да бъдат включени в обхвата на настоящата директива. Следователно за държавите членки, които участват в настоящата директива, Директива 2009/123/ЕО следва да бъде съответно заменена. **Въпреки това от съображения за последователност и тъй като някои или някои държави членки ще останат обвързани от Директива 2009/123/ЕО, е необходимо да се запазят позоваванията на Директива 2005/35/ЕО и на изменящата я Директива 2009/123/ЕО за престъпленията, свързани с изхвърляне на замърсяващи вещества от кораби.**

[(38) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

¹² Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно замърсяването от кораби и относно въвеждането на санкции за нарушения (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 11).

¹³ Директива 2009/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за изменение на Директива 2005/35/ЕО относно замърсяване от кораби и налагане на санкции при нарушения (ОВ L 280, 27.10.2009 г., стр. 52).

- (39) Доколкото целите на настоящата директива, а именно осигуряването на общи определения на престъпления срещу околната среда и наличието на ефективни, възпиращи и пропорционални наказателни санкции за тежки престъпления срещу околната среда, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а предвид мащаба и последиците на настоящата директива могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в посочения член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (40) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати в частност от Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално правото на защита на личните данни, правото на свобода на изразяване и информация, правото на свобода на стопанската инициатива, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, презумпцията за невиновност и правото на защита, принципите на законност и пропорционалност на престъпленията и наказанията, както и правото на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление. Настоящата директива има за цел да осигури пълното спазване на тези права и принципи и следва да бъде прилагана съответно,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет

Настоящата директива установява минимални правила относно определянето на престъпленията и санкциите с цел по-ефективна защита на околната среда.]

Член 2

Определения

1. Термините, използвани в настоящата директива за целите на определянето на престъпленията, изброени в член 3, параграфи 2 и 3, се тълкуват, когато е приложимо, в съответствие с определенията, предвидени в правните актове, посочени в член 3, параграф 1, букви а) или б).

2. За целите на настоящата директива се прилагат следните **други определения:**

1) [...]]

[...]

2) [...] ¹⁴[...] ¹⁵[...]

а) „юридическо лице“ означава всеки правен субект, който притежава такъв статут според приложимото национално законодателство, с изключение на държавите или публичните органи, упражняващи държавновластнически правомощия, и публичните международни организации;

[4) „заинтересована общественост“ означава лицата, които са засегнати или за които има вероятност да бъдат засегнати от престъпленията, посочени в член 3 или 4. За целите на настоящото определение за лицата, които имат достатъчен интерес или които твърдят, че е нарушено право, както и неправителствени организации, които насърчават защитата на околната среда и които отговарят на всички пропорционални изисквания съгласно националното законодателство, се счита, че имат интерес;

5) „жертва“ има значението, дадено в член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹⁶.]

¹⁴ [...]

¹⁵ [...]

¹⁶ Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57 – 73).

Член 3
Престъпления

1. Държавите членки гарантират, че деянията, посочени в параграфи 2 и 3, представляват престъпления, когато са незаконни.

За целите на настоящата директива „незаконно“ деяние означава деяние, с което се нарушава някое от следните:

а) законодателство на Съюза, насочено към постигане на някоя от целите на политиката на Съюза в областта на околната среда, определени в член 191, параграф 1 от ДФЕС;

закон, административна разпоредба на държава членка или решение на компетентен орган на държава членка, с които се привежда в действие законодателството на Съюза, посочено в буква а).

2. [...] Държавите членки гарантират, че следните деяния съставляват престъпление, когато са [...] извършени умишлено:

- а) изпускането, емисията или влагането на известно количество материали или вещества или йонизиращо лъчение във въздуха, почвата или водата, което причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията;
- б) пускането на пазара, в нарушение на забрана или друго изискване, целящо опазването на околната среда, на продукт, чиято употреба води до изпускането, емисията или влагането на известно количество материали или вещества или йонизиращо лъчение във въздуха, почвата или водата, което [...] причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията в резултат от употребата на продукта в по-голям мащаб;

- в) производството, пускането **или предоставянето** на пазара, **вносът, износът** или употребата на вещества, независимо дали самостоятелно, в смеси или в изделия, включително вграждането им в изделия, когато:
- i) това [...] **деяние** е ограничено съгласно дял VIII и приложение XVII към Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷; или
 - ii) това [...] **деяние** е забранено съгласно дял VII от Регламент (ЕО) № 1907/2006; или
 - iii) това [...] **деяние** не е в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸; или
 - iv) това [...] **деяние** не е в съответствие с Регламент (ЕО) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета¹⁹; или

¹⁷ Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

¹⁸ Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1 – 50).

¹⁹ Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ L 167, 27.6.2012 г., стр. 1 – 123).

v) това [...] **деяние** попада в обхвата на Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета²⁰; или

vi) това [...] **деяние** е забранено съгласно приложение I към Регламент (ЕС) № 2019/1021 на Европейския парламент и на Съвета²¹,

и причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията;

ва) производството, употребата, съхранението, вносът или износът на живак, живачни съединения и смеси на живака и продукти с добавен живак в нарушение на изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) 2017/852 на Европейския парламент и на Съвета, което причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията;

г) **за възложителя на проект по смисъла на член 1, параграф 2, буква б) от Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²², изпълнението на проекти, посочени в член 1, параграф 2, буква а) и член 4, параграфи 1 и 2 и изброени в приложение I или II от посочената директива [...] ²³, без разрешение за осъществяване [...], и което причинява или е вероятно да причини значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или [...] състоянието на водата, или на животните или растенията;**

²⁰ Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

²¹ Регламент (ЕС) 2019/1021 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно устойчивите органични замърсители (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 45).

²² **Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).**

²³ [...]

- д) събирането, транспортирането, възстановяването или обезвреждането на отпадъци, надзорът над тези операции, както и последващата поддръжка на съоръжения за обезвреждане на отпадъци, включително действията, предприети като търговец или като посредник (управление на отпадъци), когато [...] **такова** деяние:
- і) се отнася до опасни отпадъци съгласно определението в член 3, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁴ и **когато засяга** количества, които не са незначителни;
- іі) се отнася до други отпадъци, различни от посочените в подточка і), и причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията;
- е) превозът на отпадъци по смисъла на член 2, параграф 35 от Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета²⁵, когато този превоз **засяга** [...] количества, които не са незначителни, независимо дали се извършва с един или с няколко превоза, които изглеждат свързани;
- ж) **за корабособственика по смисъла на член 3, параграф 1, точка 14 от Регламент (ЕС) № 1257/2013 на Европейския парламент и на Съвета²⁶ на кораб, попадащ в обхвата на посочения регламент, рециклирането на кораб[...]²⁷[...], без да отговаря на изискванията, предвидени в [...] член 6, параграф 2, буква а) от същия регламент, които налагат рециклиране само в съоръжения за рециклиране на кораби, които са включени в европейския списък, съставен съгласно член 16 от този регламент;**

²⁴ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3 – 30).

²⁵ Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно превози на отпадъци (ОВ L 190, 12.7.2006 г., стр. 1).

²⁶ **Регламент (ЕС) № 1257/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно рециклирането на кораби и за изменение на Регламент (ЕО) № 1013/2006 и Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 330, 10.12.2013 г., стр. 1).**

²⁷ [...]

PUBLIC

- з) изхвърлянето на замърсяващи вещества от кораби, посочено в член 4, параграф 1 от Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁸ [...], в което да било от пространствата, посочени в член 3, параграф 1 от тази директива, **от кораб, попадащ в обхвата на член 3, параграф 2 от същата директива. Настоящият параграф не се прилага при ситуациите, описани в [...] член 5 от посочената директива. Настоящият параграф [...] не се прилага и при маловажни случаи, в които извършеното действие [...] не причинява влошаване на качеството на водата, освен ако натрупването на повтарящи се маловажни случаи [...], които самостоятелно не водят до подобни резултати, не предизвика влошаване на качеството на водата;**

²⁸ Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно замърсяването от кораби и относно въвеждането на санкции за нарушения (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 11).

i) [...] експлоатацията или **закриването** [...] на инсталация, в която се извършва опасна дейност или в която се съхраняват или използват опасни вещества [...] или [...] **смеси, когато такова деяние и такова опасна дейност, вещество или смес попадат** [...] в обхвата на Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁹ [...] **или на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³⁰[...]³¹ и когато такова деяние** [...] причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията; *[Ако директива за изменение на Директива № 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) и на Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци бъде приета преди настоящата директива, буква и) се замества с престъпление в обхвата на тази директива.]*

иа) изграждането, експлоатацията и демонтирането на инсталация, когато такова деяние и такова инсталация попадат в обхвата на Директива № 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³² и когато такова деяние причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията;

²⁹ Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета, текст от значение за ЕИП (ОВ L 197, 24.7.2012 г., стр. 1 – 37).

³⁰ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17 – 119).

³¹ [...]

³² Директива 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно безопасността на свързаните с нефт и газ дейности в крайбрежни води и за изменение на Директива 2004/35/ЕО (ОВ L 178, 28.6.2013 г., стр. 66 – 106).

- й) изработването, производството, обработката, боравенето, употребата, държането, съхранението, транспортирането, вносът, износът или обезвреждането на радиоактивни материали **или вещества, когато такова деяние или такъв материал или вещество попадат [...]** в обхвата на Директива 2013/59/Евратом на Съвета³³ [...] или на Директива 2014/87/Евратом на Съвета³⁴ [...] ³⁵ **и когато такова деяние [...]** причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията;
- к) извличането на повърхностни или подземни води **по смисъла на Директива 2000/60/ЕО**³⁶, което причинява или е вероятно да причини значителни вреди на екологичното състояние или на потенциала на повърхностните водни обекти или на количественото състояние на подземните водни обекти;
- л) убиването, унищожаването, придобиването, притежанието, продажбата или предлагането за продажба на екземпляр или екземпляри от дивата флора или фауна, изброени в приложения IV [...] **или V** (когато видовете в приложение V са обект на същите мерки като приетите за видовете в приложение IV) към Директива 92/43/ЕИО на Съвета³⁷, и видовете, посочени в член 1 от Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁸, освен в случаите когато деянието засяга незначителни количества от тези екземпляри;

³³ Директива 2013/59/Евратом на Съвета от 5 декември 2013 г. за определяне на основни норми на безопасност за защита срещу опасностите, произтичащи от излагане на йонизиращо лъчение и за отмяна на директиви 89/618/Евратом, 90/641/Евратом, 96/29/Евратом, 97/43/Евратом и 2003/122/Евратом (ОВ L 13, 17.1.2014 г., стр. 1 – 73).

³⁴ Директива 2014/87/Евратом на Съвета от 8 юли 2014 г. за изменение на Директива 2009/71/Евратом за установяване на общностна рамка за ядрената безопасност на ядрените инсталации (ОВ L 219, 25.7.2014 г., стр. 42 – 52).

³⁵ [...]

³⁶ **Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1 – 73).**

³⁷ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7 – 50).

³⁸ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7 – 25).

- м) търговия с екземпляри от дивата флора или фауна или техни части или продукти, изброени в приложения А и Б към Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета³⁹, освен в случаите когато деянието засяга незначителни количества от тези екземпляри;
- н) пускането [...] на пазара на Съюза на незаконно добит дървен материал или на изделия, **получени от такъв дървен материал, в нарушение на забраните и задълженията, предвидени в член 4, параграф 1 от [...] Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰**, освен в случаите когато деянието засяга незначителни количества; *[Ако регламент за предоставянето на пазара на Съюза, както и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяването и деградацията на горите, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010 бъде приет преди настоящата директива, буква н) се замества с престъпление в обхвата на член 3 от този регламент.]*
- о) всяко деяние, което причинява влошаване на състоянието на местообитание **или обезпокояване на видове, изброени в приложение II, буква а) от Директива 92/43/ЕИО на Съвета⁴¹**, в рамките на защитена територия по смисъла на член 6, параграф 2 от **посочената [...] директива [...]⁴²**, когато това влошаване **или обезпокояване е значително; Местообитание в защитена зона означава всяко местообитание на вид, за който даден район е класифициран като специална защитена зона съгласно член 4, параграф 1 или 2 от Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁴³**, или всяко естествено местообитание или местообитание на вид, за който дадена територия е определена като специална защитена зона съгласно член 4, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета или за който дадена територия е включена в списъка на териториите от значение за **Общността в съответствие с член 4, параграф 2 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета;**

³⁹ Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета от 9 декември 1996 г. относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях (ОВ L 61, 3.3.1997 г., стр. 1).

⁴⁰ Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (ОВ L 295, 12.11.2010 г., стр. 23 – 34).

⁴¹ **Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).**

⁴² [...]

⁴³ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7 – 25).

- п) **вносяне на територията на Съюза, пускане на пазара, съхранение, развъждане, транспортиране, използване, размяна, разрешаване на възпроизвеждането, отглеждането или култивирането, освобождаване в околната среда или разпространение на инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, когато:**
- і) **деянието е в нарушение на ограниченията, предвидени в член 7, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁴ и причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията;**
 - іі) **деянието е в нарушение на условие на разрешително, издадено съгласно член 8, или на разрешение, предоставено съгласно член 9 от Регламент (ЕС) № 1143/2014, и причинява или е вероятно да причини смърт или сериозни увреждания на което и да е лице или значителни вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството на водата, или на животните или растенията;**
- р) **производството, пускането на пазара, вносът, износът [...] или употребата[...] на вещества, които нарушават озоновия слой, по смисъла на член 3, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1005/2009 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁵ или производството, пускането на пазара, вносът или износът на продукти и оборудване, които съдържат или зависят от такива вещества; *[Ако регламент относно вещества, които нарушават озоновия слой, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1005/2009 бъде приет преди настоящата директива, буква р) се замества с престъпление в обхвата на този регламент.]***

⁴⁴ Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35).

⁴⁵ Регламент (ЕО) № 1005/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно вещества, които нарушават озоновия слой (ОВ L 286, 31.10.2009 г., стр. 1 – 30).

- с) [...] пускането на пазара, вносът, [...] употребата [...] или освобождаването на флуорсъдържащи парникови газове по смисъла на член 2, параграф 1 от Регламент 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁶ или **пускането на пазара или вносът** на продукти и оборудване, които съдържат или зависят от такива газове. *[Ако регламент относно флуорсъдържащите парникови газове за изменение на Директива 2019/1937 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014 бъде приет преди настоящата директива, буква с) се замества с престъпление в обхвата на този регламент.]*

3. [...] Държавите членки гарантират, че деянието, посочено в параграф 2 [...], букви а), б), в), **ва**), [...] д), е), з), и), **иа**), й), к), **л**), м), н), **о**), [...] р) и с), също представлява престъпление, когато е извършено най-малкото при груба небрежност.

4. [...] **За да се направи оценка** дали вредата или вероятната вреда е значителна [...] **по смисъла на** параграф 2 [...], букви а) – г), буква д), **подточка ii**), букви и), **иа**), й), к) и буква п), подточки i) и ii), следва по целесъобразност да бъдат отчетени един или повече от изброените по-долу елементи:

- а) изходното състояние на засегнатата околна среда;
- б) дали вредата е дълготрайна, средносрочна или краткосрочна;
- [...]
- в) [...] разпространението на вредата;
- г) [...] обратимостта на вредата.

⁴⁶ Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за флуорсъдържащите парникови газове и за отмяна на Регламент (ЕО) № 842/2006 (ОВ L 150, 20.5.2014 г., стр. 195 – 230).

5. [...] **За да се направи оценка** на това дали е вероятно дейността да причини вреди на качеството на въздуха, качеството на почвата или качеството или **състоянието** на водата, или на животните или растенията [...] **по смисъла на** параграф 2 [...], букви а) – г), буква д), **подточка ii)**, букви и), **иа)**, й), к) и буква п), **подточки i) и ii)**, следва по целесъобразност да бъдат отчетени един или повече от изброените по-долу елементи:

а) деянието се отнася до дейност, която се счита за рискова или опасна **за околната среда или човешкото здраве**, и изисква разрешение, което не е получено или спазено;

б) степента на превишение на стойностите, параметрите или ограниченията, предвидени в [...] **някой от правните актове, изброени в параграф 1, буква а) или б)**, или в издадено разрешение за дейността;

в) дали материалът или веществото са класифицирани като опасни, рискови или са посочени по друг начин за вредни за околната среда или човешкото здраве.

6. [...] **За да се направи оценка** на това дали количеството е незначително или не е незначително [...] **по смисъла на** параграф 2 [...], буква д), **подточка i)**, букви е), л), м), н), следва по целесъобразност да бъдат отчетени един или повече от изброените по-долу елементи:

а) броят на предметите, които са обект на престъплението;

б) степента на превишение на [...] регулаторния праг, стойност или друг задължителен параметър, **предвиден в някой от актовете, изброени в параграф 1, буква а) или б)**;

в) природозащитният статус на съответните видове фауна или флора;

г) разходите за възстановяването на вредите на околната среда, **когато са количествено измерими.**

Член 4

Подбуждателство, помагачество и опит за извършване на престъпление

1. Държавите членки гарантират, че подбуждането и помагачеството за извършването на някое от **умишлените** престъпления, посочени в член 3, **параграф 2** [...], се наказват като престъпления.
2. Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че опитът за **умишлено** извършване на някое от престъпленията, посочени в член 3, **параграф 2** [...], букви а), б), в), **ва**), [...] д), е), з), и), **иа**), й), к), м), н), буква п), подточки **i**) и **ii**), букви р), с), [...] се наказва като престъпление.

[Член 5

Наказания за физически лица

1. Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията, посочени в членове 3 и 4, се наказват с ефективни, пропорционални и възпиращи наказателни санкции.
2. Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията, посочени в член 3, се наказват с максимален срок на лишаване от свобода не по-малко от десет години, ако причинят или е вероятно да причинят смъртта или сериозни увреждания на което и да е лице.
3. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията по член 3, параграф 1, букви а)—й), н), р), с) се наказват с максимален срок на лишаване от свобода не по-малко от шест години.
4. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията по член 3, параграф 1, букви к), л), м), о), п) се наказват с максимален срок на лишаване от свобода не по-малко от четири години.

5. Също така държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че на физическите лица, които са извършили престъпленията, посочени в членове 3 и 4, може да се налагат допълнителни наказания или мерки, които включват:
- а) задължение за възстановяване на околната среда в рамките на определен срок;
 - б) глоби;
 - в) временно или постоянно лишаване от достъп до публично финансиране, включително процедури за възлагане на обществени поръчки, безвъзмездно предоставяне на средства и отдаване на концесии;
 - г) недопускане ръководенето на организация от вида, послужил за извършване на престъплението;
 - д) отнемане на разрешителни или разрешения за извършване на дейностите, довели до извършването на престъплението;
 - е) временни забрани за кандидатиране за изборна или обществена длъжност;
 - ж) публикуване на национално равнище или на равнището на Съюза на съдебното решение, свързано с наложената присъда или санкции или мерки.

Член 6

Отговорност на юридическите лица

1. Държавите членки гарантират, че юридическите лица могат да бъдат подвеждани под отговорност за престъпленията, посочени в членове 3 и 4, когато тези престъпления са извършени в тяхна полза от лице на ръководна позиция в рамките на юридическото лице, действащо индивидуално или като част от орган на юридическото лице, въз основа на:
- а) право да представлява юридическото лице;

- б) правомощие за вземане на решения от името на юридическото лице;
- в) правомощие за упражняване на контрол в рамките на юридическото лице.

2. Държавите членки гарантират също така, че юридическите лица могат да бъде подвеждани под отговорност в случаите, когато липсата на надзор или контрол от страна на лице, посочено в параграф 1, е направила възможно извършването на престъпление, посочено в членове 3 и 4, в полза на юридическото лице от лице на негово подчинение.
3. Отговорността на юридическите лица съгласно параграфи 1 и 2 не изключва наказателно производство срещу физически лица, които са извършители, подбудители или помагачи в престъпленията, посочени в членове 3 и 4.

Член 7

Санкции на юридическите лица

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическо лице, подведено под отговорност съгласно член 6, параграф 1, се наказва с ефективни, пропорционални и възпиращи санкции.
2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че санкциите или мерките за юридически лица, подведени под отговорност съгласно член 6, параграф 1, за престъпленията, посочени в членове 3 и 4, включват:
- а) наказателноправни или друг вид глоби;
 - б) задължение за възстановяване на околната среда в рамките на определен срок;
 - в) лишаване от право на получаване на обществено подпомагане или помощи;
 - г) временно лишаване от достъп до публично финансиране, включително до процедури за възлагане на обществени поръчки, безвъзмездно предоставяне на средства и отдаване на концесии;

- д) временно или окончателно лишаване от право на упражняване на стопанска дейност;
- е) отнемане на разрешителни или разрешения за извършване на дейностите, довели до извършването на престъплението;
- ж) поставяне под съдебен надзор;
- з) съдебна ликвидация;
- и) временно или окончателно затваряне на структури, послужили за извършване на престъплението;
- й) задължение на дружествата да въведат схеми за комплексна проверка за подобряване на спазването на стандартите в областта на околната среда;
- к) публикуване на съдебното решение, свързано с наложената присъда или приложени санкции или мерки.

3. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическо лице, подведено под отговорност съгласно член 6, параграф 2, се наказва със санкции или мерки, които са ефективни, пропорционални и възпиращи.
4. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията по член 3, параграф 1, букви а) — й), н), р), с) се наказват с глоби, чийто максимален размер не е под 5 % от общия световен оборот на юридическото лице [/предприятието] в стопанската година, предхождаща решението за налагането на глобата.
5. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията по член 3, параграф 1, букви к), л), м), о), п) се наказват с глоби, чийто максимален размер не е под 3 % от общия световен оборот на юридическото лице [/предприятието] в стопанската година, предхождаща решението за налагането на глобата.

6. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че незаконните печалби, получени от престъплението, и годишният оборот на юридическото лице се вземат предвид при вземането на решение относно подходящия размер на глобата по параграф 1.

Член 8

Отегчаващи обстоятелства

Доколкото посочените по-долу обстоятелства не са част от съставните елементи на престъпленията, посочени в член 3, държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че във връзка със съответните престъпления, посочени в членове 3 и 4, следните обстоятелства могат да се считат за отегчаващи обстоятелства:

- а) престъплението е причинило смъртта или тежко увреждане на лице;
- б) престъплението е причинило унищожаването или необратими или дълготрайни значителни вреди на дадена екосистема;
- в) престъплението е извършено в рамките на престъпна организация по смисъла на Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета⁴⁷;
- г) престъплението е включвало използването на фалшиви или подправени документи;
- д) престъплението е извършено от длъжностно лице при изпълнението на задълженията му;
- е) извършителят е извършвал подобни предишни нарушения на законодателство в областта на околната среда;
- ж) престъплението е генерирало или се е очаквало да генерира значителни финансови облаги или е довело до избягване на значителни разходи, пряко или косвено;

⁴⁷ Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно борбата с организираната престъпност, ОВ L 300/42.

- з) деянието на извършителя поражда отговорност за вреди за околната среда, но извършителят не изпълнява задълженията си да предприеме действия за отстраняване по член 6 от Директива 2004/35/ЕО⁴⁸;
- и) извършителят не оказва съдействие на извършващи проверки и други правоприлагащи органи, когато това се изисква от закона;
- й) извършителят активно възпрепятства проверката, митническия контрол или разследващите дейности или сплашва, или пречи на свидетели или на жалбоподатели.

Член 9

Смекчаващи обстоятелства

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че по отношение на престъпленията, посочени в членове 3 и 4, следните обстоятелства могат да се считат за смекчаващи обстоятелства:

- а) извършителят възстановява природата в предишното ѝ състояние;
- б) извършителят предоставя на административните или съдебните органи информация, която те не биха могли да получат по друг начин, и която им помага:
 - i) да установят самоличността или да привлекат към наказателна отговорност другите извършители;
 - ii) да открият доказателства.

⁴⁸ Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56 – 75).

Член 10

Обезпечаване и конфискация

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, според случая, че техните компетентни органи могат да обезпечават или конфискуват, в съответствие с Директива 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁹, облагите, произтичащи от, и средствата на престъплението, използвани за или предназначени да бъдат използвани за извършване на или за съучастие в извършването на престъпленията, посочени в настоящата директива.

Член 11

Давностни срокове за престъпления

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да предвидят давностен срок, който позволява извършването на разследване, наказателно преследване, съдебно производство и постановяване на присъда за престъпленията, посочени в членове 3 и 4, достатъчно време след извършването на престъпленията, за да се противодейства ефективно на тези престъпления.
2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност за разследването, наказателното преследване, съдебното производство и постановяването на съдебно решение:
 - а) за престъпленията, посочени в членове 3 и 4, които се наказват с максимално наказание от поне десет години лишаване от свобода, за период от поне десет години от момента на извършването на престъплението, когато престъпленията са наказуеми;
 - б) за престъпленията, посочени в членове 3 и 4, които се наказват с максимално наказание от поне шест години лишаване от свобода, за период от поне шест години от момента на извършването на престъплението, когато престъпленията са наказуеми;

⁴⁹ Директива 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз (ОВ L 127, 29.4.2014 г., стр. 39).

- в) за престъпленията, посочени в членове 3 и 4, които се наказват с максимално наказание от поне четири години лишаване от свобода, за период от поне четири години от момента на извършването на престъплението, когато престъпленията са наказуеми.
3. Чрез дерогация от параграф 2 държавите членки могат да предвидят давностен срок, който е по-кратък от десет години, но не по-кратък от четири години, при условие че този срок може да бъде прекъснат или спрял при наличие на определени действия.
4. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност за изпълнение на:
- а) наказание лишаване от свобода в случай на престъпление, наказуемо с максимално наказание от поне десет години лишаване от свобода, наложено след окончателна присъда за престъпление, посочено в членове 3 и 4, за период от поне десет години от датата на окончателната присъда;
- б) наказание лишаване от свобода в случай на престъпление, наказуемо с максимално наказание от поне шест години лишаване от свобода, наложено след окончателна присъда за престъпление, посочено в членове 3 и 4, за период от поне шест години от датата на окончателната присъда;
- в) наказание лишаване от свобода в случай на престъпление, наказуемо с максимално наказание от поне четири години лишаване от свобода, наложено след окончателна присъда за престъпление, посочено в членове 3 и 4, за период от поне четири години от датата на окончателната присъда.

Тези периоди може да включват удължаване на давностния срок, произтичащо от прекъсване или спиране на срока.

Член 12
Компетентност

1. Всяка държава членка предприема необходимите мерки за установяване на своята компетентност по отношение на престъпленията, посочени в членове 3 и 4, когато:
 - а) престъплението е извършено изцяло или отчасти на нейна територия;
 - б) престъплението е извършено на борда на кораб или на въздухоплавателно средство, регистрирани в нея или плаващи под нейния флаг;
 - в) вредата е настъпила на нейна територия;
 - г) извършителят е неин гражданин или пребивава обичайно на нейна територия.
2. Дадена държава членка уведомява Комисията, когато реши да разшири компетентността си по отношение на престъпленията, посочени в членове 3 и 4, които са били извършени извън нейната територия, когато:
 - а) престъплението е извършено в полза на юридическо лице, установено на нейна територия;
 - б) престъплението е извършено срещу неин гражданин или лице, чието обичайно местопребиваване е на нейна територия;
 - в) престъплението е създало сериозен риск за околната среда на нейната територия.

Когато престъпление, посочено в членове 3 и 4, попада в компетентността на повече от една държава членка, тези държави членки си сътрудничат, за да определят в коя държава членка ще се проведе наказателното производство. Въпросът се отнася до Евроюст, когато това е уместно и в съответствие с член 12 от Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета⁵⁰.

⁵⁰ Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно предотвратяване и уреждане на спорове за упражняване на компетентност при наказателни производства (ОВ L 328, 15.12.2009 г., стр. 42).

3. В случаите, посочени в параграф 1, букви в) и г), държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че упражняването на тяхната компетентност не е подчинена на условието наказателното преследване да може да бъде образувано единствено след уведомяване от страна на държавата, в която е мястото на извършване на престъплението.

Член 13

Защита на лицата, които подават сигнали за престъпления срещу околната среда или подпомагат разследването

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че защитата, предоставяна съгласно Директива (ЕС) 2019/1937, се прилага за лицата, които подават сигнали за престъпления, посочени в членове 3 и 4 от настоящата директива.
2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че на лицата, които подават сигнали за престъпления по членове 3 и 4 от настоящата директива и които предоставят доказателства или по друг начин сътрудничат на разследването, на наказателното преследване или на постановяването на присъди по тези престъпления, се предоставя необходимата подкрепа и помощ в контекста на наказателното производство.

Член 14

Права на заинтересованата общественост да участва в производството

Държавите членки гарантират, че в съответствие със своята национална правна система представителите на заинтересованата общественост имат съответни права да участват в производства относно престъпления, посочени в членове 3 и 4, например като граждански ищец.

Член 15
Предотвратяване

Държавите членки предприемат подходящи действия, като информационни кампании, кампании за повишаване на осведомеността и изследователски и образователни програми, за да намалят като цяло престъпленията срещу околната среда, да повишат обществената осведоменост и да намалят риска от това населението да стане жертва на престъпление срещу околната среда. Когато е целесъобразно, държавите членки предприемат действията в сътрудничество със съответните заинтересовани страни.

Член 16
Ресурси

Държавите членки гарантират, че националните органи, които разкриват, разследват, извършват наказателно преследване или постановяват присъди за престъпления срещу околната среда, разполагат с достатъчен на брой квалифициран персонал и с достатъчно финансови, технически и технологични ресурси, необходими за ефективното изпълнение на техните функции, свързани с изпълнението на настоящата директива.

Член 17
Обучение

Без да се засягат независимостта на съдебната власт и различията в организацията на съдебната власт в Съюза, държавите членки изискват от тези, които отговарят за обучението на съдиите, прокурорите, полицейските и съдебните служители и от персонала на компетентните органи, участващи в наказателните производства и разследванията, да предоставят на редовни интервали специализирано обучение във връзка с целите на настоящата директива, което съответства на функциите на въпросния персонал и органи.

Член 18
Способи за разследване

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че ефективни способности за разследване, като тези, които се използват в случаите на организирана престъпност или други тежки престъпления, са налични също така за разследване или наказателно преследване на престъпленията, посочени в членове 3 и 4.

Член 19
Координация и сътрудничество между компетентните органи в рамките на държава членка

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да установят подходящи механизми за координация и сътрудничество на стратегическо и оперативно равнище между всички свои компетентни органи, участващи в предотвратяването и борбата с престъпленията срещу околната среда. Тези механизми са насочени най-малко към:

- а) гарантиране на общи приоритети и разбиране на взаимоотношението между наказателното и административното правоприлагане;
- б) обмен на информация за стратегически и оперативни цели;
- в) консултация по отделни разследвания;
- г) обмен на най-добри практики;
- д) съдействие за европейските мрежи от практикуващи специалисти, които работят по въпроси, имащи отношение към борбата с престъпленията срещу околната среда и свързани с тях нарушения,

и които може да бъдат под формата на специализирани координационни органи, меморандуми за разбирателство между компетентни органи, национални мрежи за правоприлагане и съвместни обучителни дейности.

Член 20
Национална стратегия

1. До [ОП – моля, въведете дата – в рамките на една година след влизането в сила на настоящата директива] държавите членки установяват, публикуват и прилагат национална стратегия за борба с престъпленията срещу околната среда, в която се разглежда най-малко следното:
- а) целите и приоритетите на националната политика в тази област на престъпление;
 - б) ролите и отговорностите на всички компетентни органи, участващи в противодействието на този вид престъпление;
 - в) начините на координация и сътрудничество между компетентните органи;
 - г) използването на административното и наказателното право за справяне с нарушения, свързани с престъпления в обхвата на настоящата директива;
 - д) необходимите ресурси и начините за подкрепа на специализацията на специалистите по правоприлагане;
 - е) процедурите и механизмите за редовен мониторинг и оценка на постигнатите резултати;
 - ж) съдействие на европейските мрежи, които работят по въпроси, имащи пряко отношение към борбата с престъпленията срещу околната среда и свързани с тях нарушения.
2. Държавите членки гарантират, че стратегията ще се преразглежда и актуализира на редовни интервали от не повече от 5 години въз основа на подход, основан на анализ на риска, за да се вземат предвид съответното развитие и тенденции и свързаните с тях заплахи относно престъпленията срещу околната среда.

Член 21

Събиране на данни и статистика

1. Държавите членки събират статистически данни, за да наблюдават ефективността на своите системи за борба с престъпленията срещу околната среда.
2. Статистическите данни, посочени в параграф 1, включват най-малко следното:
 - а) броя на докладваните случаи на престъпления срещу околната среда;
 - б) броя на разследваните случаи на престъпления срещу околната среда;
 - в) средната продължителност на наказателните разследвания на престъпленията срещу околната среда;
 - г) броя на присъдите за престъпления срещу околната среда;
 - д) броя на физическите лица, осъдени и санкционирани за престъпления срещу околната среда;
 - е) броя на юридическите лица, санкционирани за престъпления срещу околната среда или еквивалентни на тях престъпления;
 - ж) броя на прекратените съдебни дела за престъпления срещу околната среда;
 - з) видовете и равнищата на санкциите, наложени за престъпления срещу околната среда, включително по категории престъпления срещу околната среда съгласно член 3.
3. Държавите членки гарантират, че редовно се публикува консолидирани преглед на статистическите им данни.
4. Държавите членки предават ежегодно на Комисията посочените в параграф 2 статистически данни в стандартен формат, установен в съответствие с член 22.
5. Комисията публикува редовно доклад въз основа на статистическите данни, предадени от държавите членки. Докладът се публикува за пръв път три години след определянето на стандартния формат, посочен в член 22.

Член 22

Изпълнителни правомощия

1. Комисията е упълномощена да приема актове за изпълнение за установяване на стандартния формат за предаване на данни, посочен в член 21, параграф 4. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 23, параграф 2.
2. За целите на предаването на статистически данни стандартният формат съдържа следните елементи:
 - а) обща класификация на престъпленията срещу околната среда;
 - б) общо разбиране за бройните единици;
 - в) общо разбиране за процесуалните етапи (разследване, наказателно преследване, съдебен процес) в производствата за престъпления срещу околната среда;
 - г) общ формат на докладване.

Член 23

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 24
Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до [ОР – моля, въведете дата – в срок до 18 месеца след влизането в сила на директивата]. Те незабавно информират Комисията за това. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.
2. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 25
Оценка и докладване

1. До [ОР – моля, въведете дата – две години след края на срока за транспониране] Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад с оценка на степента, в която държавите членки са взели необходимите мерки, за да се съобразят с настоящата директива. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на този доклад.
2. На всеки две години от [ОР – моля, въведете датата – една година след края на срока за транспониране] държавите членки изпращат на Комисията доклад в срок до три месеца, който включва обобщение относно прилагането на членове 15 – 17, 19 и 20 и предприетите в съответствие с тях действия.

3. До [ОР – моля, въведете датата – пет години след края на срока за транспониране] Комисията извършва оценка на въздействието на настоящата директива и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на този доклад.

Член 26

Отмяна на Директива 2008/99/ЕО

Директива 2008/99/ЕО се заменя по отношение на държавите членки, обвързани от настоящата директива, без да се засягат задълженията на тези държави членки по отношение на датата за транспониране на посочената директива в националното законодателство. За държавите членки, обвързани от настоящата директива, позоваванията на Директива 2008/99/ЕО се считат за позовавания на настоящата директива. Държавите членки, които не са обвързани от настоящата директива, остават обвързани от Директива (ЕС) 2008/98/ЕО.

Член 27⁵¹

Прилагане на Директива 2005/35/ЕО

Директива 2009/123/ЕО [...] се заменя по отношение на държавите членки [...], обвързани от настоящата директива [...], без да се засягат задълженията на тези държави членки по отношение на датата за транспониране на посочената директива в националното законодателство. За държавите членки, обвързани от настоящата директива, позоваванията на Директива 2009/123/ЕО се считат за позовавания на настоящата директива. Държавите членки, които не са обвързани от настоящата директива, остават обвързани от Директива (ЕС) 2009/123/ЕО за изменение на Директива 2005/35/ЕО.

⁵¹ Преработеният текст на член 27 е по предложение на председателството в сътрудничество с Правната служба на Съвета. Той не е част от частичния общ подход.

Член 28

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 29

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател]